

*Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół
im. Wacławy Matusiak w Brzeźniu*

Szkolny program profilaktyki

„ Przedmiotem profilaktyki może być każdy problem, w odniesieniu do którego odczuwamy potrzebę uprzedzającej interwencji oraz wobec którego można zastosować środki zaradcze”

K. Wojcieszek

Podstawy prawne tworzenia Szkolnego Programu Profilaktyki.

Podstawy prawne, na które powołujemy się przy tworzeniu szkolnego programu profilaktyki, stanowią:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół zawarto w **Dzienniku Ustaw Nr 10 poz. 96 z 2002r.**

W ust. 1 pkt.1 otrzymał brzmienie:

„1. Cele i zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oraz uwzględniające program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, o których mowa w odrębnych przepisach.”

W ust.2 otrzymał brzmienie:

„2. Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust.1 pkt.1, uchwała rada pedagogiczna po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego.”

Akt wykonawczy w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół zawarto w **Dzienniku Ustaw Nr 51 poz. 458 z dnia 26 lutego 2002r.**

„ Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

1. Szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego,
2. Program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.
3. Program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.”

Dodatkowo opieraliśmy się na następujących aktach prawnych:

1. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483, art.72).
2. *Konwencja o prawach dziecka*, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r. (Dz. U. Nr 120 poz. 526, art. 3, 19 i 33).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami, art.1).
4. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu* z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51 poz. 458 i Dz. U. z 2003r.Nr 210, poz.2041).
5. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej* z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61 poz. 624 i Dz. U. z 2002r. Nr 10, poz.96 oraz Dz. U. z 2003r. Nr 146, poz. 1416). W załącznikach - 2 ust.1, 2: 16 b, 1 – Statut szkoły określa prawa ucznia..., 16 b 2 – Statut szkoły określa obowiązki... .
6. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej* z dnia 12 sierpnia 1999r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 1999r. Nr 67, poz. 67, poz. 756 i Dz. U. z 2002r. Nr 121, poz. 1037).
7. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz. U. Nr 111 poz. 35).
8. *Rozporządzenie Rady Ministrów* z dnia 20 sierpnia 1996r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w działalności promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 12, poz. 537).
9. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002r. Dz. U. Nr 84, poz. 763).
10. Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.

11. *Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 1 sierpnia 1997r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystywania seksualnego nieletnich (Monitor Polski Nr 50 poz. 476).
12. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu* z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).
13. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr75, poz. 468).
14. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55).

Wstęp

W Słowniku Pedagogicznym profilaktykę określa się jako: „ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi”. Szczęólnego znaczenia nabiera profilaktyka wśród młodych ludzi, u których kształtuje się hierarchia wartości, doskonalą się relacje z innymi ludźmi, wzmacnia się poczucie pewności siebie oraz kształcą się skomplikowane procesy myślowe.

Profilaktyka jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego, prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dorastania. Jest to faza rozwoju, w czasie której dokonuje się wiele intensywnych jakościowych zmian w osobowości człowieka.

Fazę tę najczęściej charakteryzuje brak integracji. Dlatego jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie działań ryzykownych. Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój.

Należą do nich:

- środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące dane wzorce zachowań,
- modelowanie takich zachowań w domu i w szkole,
- grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne,
- słabe wyniki w nauce,
- brak celów życiowych,
- dostęp do środków psychoaktywnych,
- wczesne występowanie zachowań ryzykownych.

Założenia programu profilaktycznego.

Program obejmuje pracę profilaktyczną nad całością osobowości ucznia z uwzględnieniem sfery psychicznej, duchowej i fizycznej. Program ma pomóc uczniom zrozumieć problemy i sytuacje, z którymi będzie musiał sobie poradzić.

Głównym założeniem profilaktyki jest ochrona przed zagrożeniami, czyli cechami jednostki i środowiska, które sprzyjają podejmowaniu ryzykownych zachowań. Działania profilaktyczne winny być nakierowane na promowanie zdrowego, aktywnego stylu życia i zapobieganiu uzależnieniom, przemocy i zaburzeniom emocjonalnym.

Program przewidziany jest do realizacji w klasach I-VI Szkoły Podstawowej:

- ❖ na lekcjach wychowawczych
- ❖ w ramach lekcji z pozostałych przedmiotów w klasach IV-VI oraz na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej
- ❖ na warsztatach
- ❖ w ramach zajęć pozalekcyjnych i świetlicowych
- ❖ w czasie różnych wyjazdów
- ❖ poprzez spotkania z różnymi osobami (np. policjant, pielęgniarka, leśniczy)
- ❖ poprzez organizowanie przedstawień, apeli

Obejmuje również pedagogizację rodziców w ramach spotkań ogólnych i indywidualnych.

Szkolny program profilaktyki ma za zadanie wspomaganie szkolnego programu wychowawczego. Stąd też proces jego konstruowania i wdrażania opiera się na odpowiedniej identyfikacji problemów oraz wszechstronnej diagnozie środowiska szkolnego.

Sojusznicy w realizacji programu profilaktycznego to:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sieradzu,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Centrum Pomocy Rodzinie,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Rejonowej Policji w Złoczewie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Brzeźniu,
- Publiczny Ośrodek Zdrowia Polimed w Brzeźniu,
- Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Sieradzu,
- rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły.

Cele szkolnego programu profilaktyki:

- kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie swoje i cudze, oraz zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu
- zapoznanie się ze sposobami bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym pieszych, rowerzystów i kierowców pojazdów
- przeciwdziałanie zjawiskom przemocy i agresji w środowisku szkolnym
- przekazywanie zasad poprawnej komunikacji interpersonalnej, doskonalenie technik asertywnych
- wykształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym radzenie sobie ze stresem
- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych
- nawiązanie dobrych kontaktów z otoczeniem
- zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego
- przekazanie dzieciom wiedzy na temat zasad udzielania pierwszej pomocy
- wzbudzanie świadomości odczuwania własnych nastrojów, emocji oraz nazywanie ich
- informowanie uczniów i rodziców o skutkach palenia papierosów, używania alkoholu, narkotyków i innych środków odużających
- propagowanie kultury pięknego języka, eliminowanie wulgaryzmów
- rozwijanie zainteresowań uczniów (koła zainteresowań, konkursy, olimpiady)
- wzmocnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości

- uczenie sposobów rozwiązywania problemów
- kształtowanie postawy tolerancji, szacunku do drugiego człowieka
- wspieranie relacji rodzic- uczeń- nauczyciel

Struktura programu:

Program skierowany jest do całej społeczności szkolnej. W szkole realizowana jest przede wszystkim profilaktyka, której zadaniem jest przeciwdziałanie zagrożeniom i wspieranie procesu wychowania, a także identyfikacja uczniów będących w grupie podwyższonego ryzyka.

Metody realizacji programu:

1. Metoda podająca: wykłady, pogadanki, rozmowy kierowane, opowiadania, dyskusje.
2. Metoda projektu.
3. Metody aktywizujące jednostkę i środowisko: burza mózgów, quizy, konkursy plastyczne, muzyczne, literackie, apele, teatryki, pomoc koleżeńska, zawody sportowe, wycieczki, spotkania, praca w grupach, psychodrama.
4. Metody eksponujące: impresyjne (polegające na wywołaniu u uczniów określonych zachowań i zmian w postawach moralnych, przeżywanie głębokich emocji) i ekspresyjne (stwarzanie sytuacji, w których uczeń nie tylko przeżywa, ale i tworzy np. drama, odgrywanie ról, inscenizacje, wystawy prac).

Przewidywane efekty planowanych działań profilaktycznych:

W wyniku zastosowania szkolnego programu profilaktyki:

- ❖ zmniejsza się wskaźnik występowania agresji i przemocy,
- ❖ podniosła się wiedza na temat uzależnień i ich negatywnych skutków,
- ❖ uczniowie znają zasady bezpiecznego poruszania się po drogach,
- ❖ uczniowie bezpiecznie zachowują się na lekcjach i przerwach,
- ❖ uczniowie wiedzą jak zachować się w stosunku do obcych,
- ❖ uczniowie znają zasady poprawnej komunikacji interpersonalnej, nie używają wulgarnych słów,
- ❖ uczniowie aktywnie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych, rozwijając swoje zdolności,
- ❖ uczniowie rozumieją przyczyny negatywnych zachowań,
- ❖ szkoła promuje zdrowy styl życia.

Ewaluacja szkolnego programu profilaktyki:

1. Obserwacje.
2. Wywiady, rozmowy, spotkania.
3. Hospitacje prowadzone przez dyrekcję szkoły.
4. Ankiety przeprowadzone wśród uczniów i rodziców

Ramowy plan pracy realizowany

w Szkole Podstawowej w Brzeźniu

Obszar	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
EDUKACJA PROZDROWOTNA 1. Przyzwyczajenia higieniczno - kulturalne	Ukształtowanie i utrwalanie wśród dzieci nawyków higienicznych.	- pogadanki n-li i higienistki, - gazetki ścienne, - środki czystości w każdej klasie (mydło, ręczniki papierowe) oraz chusteczki higieniczne u każdego dziecka, - kontrole czystości przeprowadzane przez higienistkę (w zależności od potrzeb)	nauczyciele klas I-VI, higienistka
	Kształtowanie nawyków higienicznego i kulturalnego spożywania posiłków.	- pogadanki w klasach I-III, - przygotowywanie kanapek, surówek, sałatek- wdrażanie do higienicznego spożywania, - sztuka podawania i nakrywania stołu – ćwiczenia praktyczne, - dyżur n-la na stołówce podczas II śniadania, - sprzedaż owoców w sklepiku szkolnym.	nauczyciele klas I-III opiekun sklepiku
	Utrwalanie nawyków dbania o higienę jamy ustnej.	- spotkanie z panią stomatolog, - fluoryzacja oraz pogadanki z higienistką, - gazetka tematyczna na korytarzu szkolnym.	stomatolog, higienistka nauczyciele klas I-VI
	Uświadomienie uczniom konsekwencji łakomstwa.	- dyskusja na temat konsekwencji spożywania nadmiernych ilości produktów o niskiej wartości odżywczej(np. chipsy, itp.), - przestrzeganie zasad prawidłowego odżywiania, - wdrażanie do spożywania owoców i warzyw - wdrażanie do aktywnego wypoczynku i rekreacji – zajęcia w terenie, wycieczki, gry i zabawy ruchowe, - wdrażanie do picia mleka – kontynuacja i realizacja programu „ Mleko z klasą”, - Dzień Promocji Zdrowia,	nauczyciele klas I-VI

		- konkurs plastyczny „Owoce i warzywa na wesoło”.	
2. Higiena pracy w szkole i w domu	Uświadomienie uczniom konieczności stosowania właściwego stroju i schludnego wyglądu w szkole.	- pogadanka na temat niestosowności makijażu oraz farbowania włosów przez uczniów, - zapoznanie z regulaminem zachowania – eliminowanie nieprawidłowych zachowań uczniów.	nauczyciele klas IV-VI
	Podnoszenie ogólnej sprawności fizycznej i zdrowia uczniów.	- udział w zawodach sportowych, - spacer i wycieczki w celach zdrowotnych (do lasu, baseny, grotty solne, itp.), - organizowanie aktywnego wypoczynku	nauczyciele W-F
	Dbanie o właściwą postawę i wzrok podczas pracy w szkole i w domu.	- przestrzeganie właściwej postawy przy odrabianiu lekcji, oglądaniu telewizji, pracy przy komputerze oraz siedzeniu w ławce na zajęciach i podczas zabaw pozalekcyjnych, - rozmowa na temat właściwego oświetlenia miejsca pracy (w dzień i wieczorem), - badanie wzroku – wyznaczanie uczniów do konsultacji z okulistą.	nauczyciele klas I-VI
3. Nałogi i ich skutki – profilaktyka uzależnień	Czy uczniowie naszej szkoły palą papierosy? Cz uczniowie z naszej szkoły mają kontakt z substancjami odurzającymi (narkotyki, dopalacze itp.)	- anonimowa ankieta dla uczniów i podsumowanie jej wyników, - prelekcje na ogólnych zebraniach z rodzicami, indywidualne rozmowy z rodzicami, - gazetka na korytarzu szkolnym poświęcona szkodliwości palenia papierosów, zażywania substancji odurzających; - pogadanki na lekcjach wychowawczych.	pedagog samorząd uczniowski wychowawcy
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA 1.Życ bezpiecznie.	Zapoznanie ze sposobami bezpiecznego poruszania się po ulicy.	- sposoby bezpiecznego poruszania się w ruchu ulicznym– wycieczka na skrzyżowanie, ćwiczenia praktyczne, - uświadomienie uczniom potrzeby uczenia się przepisów ruchu drogowego i konieczności ich przestrzegania w celu	nauczyciele klas I-III n-I techniki pracownicy policji

	<p>zadbania o swoje bezpieczeństwo na drodze – egzamin na kartę rowerową, - prace plastyczno- techniczne - projekcja filmu pt. „Znam zasady ruchu ulicznego” , plakaty promujące bezpieczeństwo na drodze, - konkurs plastyczny na temat bezpieczeństwa.</p>	<p>nauczyciel techniki i plastyki</p>
<p>Kształtowanie u dzieci ostrożności w stosunku do obcych osób.</p>	<p>- przeprowadzanie i odbieranie ze szkoły uczniów klas I-III (osoby wyznaczone przez rodziców- karty informacyjne u wychowawców), - uwrażliwienie na niebezpieczeństwo, jakie niosą za sobą rozmowy z nieznanymi, - analiza pytań jakie można zadać obcej osobie pukającej do drzwi, - odgrywanie scenek pt. „ Ktoś puka do drzwi...”</p>	<p>rodzice nauczyciele klas I-III</p>
<p>Kształtowanie umiejętności dzieci identyfikowania „ dobrego” i „złego” dotyku.</p>	<p>- dyskusja na temat „ Jaki dotyk nie sprawia mi przyjemności?”</p>	<p>nauczyciele klas I-III n-I WDŻWR</p>
<p>Kształtowanie nawyku dbania o własne bezpieczeństwo przy obsłudze sprzętu gospodarstwa domowego.</p>	<p>- omówienie zagrożeń związanych z użytkowaniem sprzętu elektrycznego, - spotkanie z pracownikami Zakładu Energetycznego.</p>	<p>nauczyciele klas I-III Pracownicy Zakładu Energetycznego</p>
<p>Ratujmy i uczmy ratować.</p>	<p>- przypomnienie zasad udzielania pierwszej pomocy (sztuczne oddychanie, masaż serca, wzywanie pomocy)- ćwiczenia praktyczne.</p>	<p>nauczyciele klas I-VI</p>
<p>Uświadomienie niebezpieczeństwa rozpalania ognisk w miejscach niedozwolonych oraz zabawy zapałkami.</p>	<p>- akcje przeciwpożarowe połączone z pogadankami, - poznanie przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego w domu, w szkole i w miejscach publicznych, - wyeksponowanie w widocznym</p>	<p>nauczyciele klas I-VI</p>

	<p>miejscu telefonów alarmowych, - wycieczka do Straży Pożarnej w Sieradzu połączona z pogadanką i pokazem - próbna ewakuacja szkoły</p>	<p>pracownicy Straży Pożarnej</p>
<p>Uświadomienie zasad zachowania na wycieczkach szkolnych.</p>	<p>- pogadanki na temat potrzeby dyscypliny i szczególnej rozwagi podczas wycieczek, - stworzenie regulaminu uczestnika wycieczki, - zasady poruszania się po ulicy, szlakach turystycznych, w muzeum itp.</p>	<p>nauczyciele klas I-VI</p>
<p>Bezpieczne zachowania w czasie wolnym. Kształtowanie umiejętności przewidywania skutków swoich działań.</p>	<p>- pogadanki na temat bezpiecznego spędzania wolnego czasu, - promowanie pomysłów na bezpieczne ferie i wakacje – prace plastyczne na korytarzu szkolnym.</p>	<p>nauczyciele klas I-VI</p>
<p>Zachowanie bezpieczeństwa na lekcjach i przerwach.</p>	<p>- dyżury n-li na przerwach, - uświadomienie skutków niebezpiecznych i brawurowych zachowań na przerwach - bezpieczne używanie przyborów szkolnych - zapoznanie z regulaminem zachowania obowiązującym na terenie szkoły, - uświadomienie złego wpływu hałasu na zdrowie – spotkanie z lekarzem laryngologiem,</p>	<p>nauczyciele klas I-VI</p> <p>lekarz laryngolog</p>
<p>Uzależnienie od TV i komputera.</p>	<p>- rozmowa na temat wpływu TV i komputera na młodego odbiorcę poparta filmem edukacyjnym, - pogadanka na temat zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z internetu - kształtowanie umiejętności świadomego, celowego wyboru programów telewizyjnych, komputerowych - wystawa propozycji programów komputerowych oraz książek wartych uwagi uczniów, - pogadanka dla rodziców na wywiadówkach - zachęcanie do innych form spędzania czasu wolnego niż</p>	<p>nauczyciele klas I-VI nauczyciel informatyki pedagog szkolny</p>

		przed komputerem i telewizorem – wskazywanie możliwości (ciekawe książki)	bibliotekarz
EDUKACJA KULTURALNEGO ZACHOWANIA			
1. Normy zachowania w domu, w szkole, w miejscach publicznych.	Przeciwdziałanie przemocy i agresji.	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie uwagi w miejscach szczególnie zagrożonych np. szatnia – dyżury n-li, - prowadzenie klasowych zeszytów uwag o zachowaniach uczniów, - scenki dramowe: „co robić, gdy jestem świadkiem przemocy”, - poznanie instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy, - wykorzystanie gier i zabaw przeciwko agresji, muzykoterapia, - rozwijanie umiejętności asertywnego radzenia sobie z agresją. 	<p>nauczyciele klas I-VI</p> <p>pedagog szkolny</p>
	Budowanie udanych relacji z innymi ludźmi. Uświadomienie dzieciom cech dobrej i skutecznej komunikacji.	<ul style="list-style-type: none"> - trening poprawnej komunikacji, - budowanie zdrowych relacji z dorosłymi, - poznanie i wdrażanie w życie zasad dobrego wychowania , - eliminowanie wulgaryzmów w szkole i poza nią, - zabawy integracyjne, dyskoteki, spotkania i uroczystości szkolne, wycieczki. 	pedagog szkolny Nauczyciele klas I-VI
2. Stres i depresje wieku młodzieńczego.	Umiejętności radzenia sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z psychologiem, terapie indywidualne i grupowe, współpraca z pracownikami PPP-P, - metody rozładowania napięcia i stresu, - rozwiązywanie przykładowych problemów, - zachęcanie do aktywności fizycznej i dbanie o zdrowy styl życia 	pracownicy Poradni Psych-Ped. Pedagogo szkolny nauczyciele klas I-VI

<p>3.Brak zainteresowania nauką.</p>	<p>Przeciwdziałanie problemom w nauce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wyrównawcze oraz korekcyjno-kompensacyjne, - rozwijanie umiejętności uczniów poprzez poszerzanie ofert kół zainteresowań, - wzbogacenie i urozmaicenie form zajęć świetlicy szkolnej, - indywidualizacja procesu nauczania i oceniania w stosunku do wybranych uczniów, - wzmacnianie motywacji w systemie oceniania, - wyposażenie rodziców w wiedzę nt. przyczyn niepowodzeń dydaktycznych oraz sposobów pracy z uczniem w domu, - konsekwentne przestrzeganie zaleceń z PPP-P, - organizowanie pomocy koleżeńskiej – wspólne odrabianie lekcji, itp. - pomoc opiekuna świetlicy w odrabianiu lekcji. 	<p>pedagog szkolny</p> <p>nauczyciele klas I-VI</p> <p>nauczyciel świetlicy szkolnej</p> <p>rodzice</p> <p>pracownicy Poradni Psych-Ped.</p>
--------------------------------------	--	---	--